

Vec C-723/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

29. december 2020

Vnútroštátny súd:

Bundesgerichtshof

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

17. december 2020

Dovolatel'ka:

Galapagos BidCo. S.a.r.l.

Odporcovia v dovolacom konaní:

DE ako insolvenčný správca spoločnosti Galapagos S. A.

Hauck Aufhäuser Fund Services S. A.

Prime Capital S. A.

Predmet konania vo veci samej

Výklad nariadenia (EÚ) 2015/848 so zreteľom na právomoc na začatie hlavného insolvenčného konania a centrum hlavných záujmov v prípade prenesenia ústredia v rámci Európskej únie

Predmet a právny základ prejudiciálneho konania

Výklad práva Únie, článok 267 ZFEÚ, najmä

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní (Ú. v. EÚ L 141, 2015, s. 19) v znení korigenda (Ú. v. EÚ L 349, 2016, s. 9) (ďalej len „nariadenie 2015/848“)

Nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, 2000, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191), zrušené k 25. júnu 2017 nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní (Ú. v. EÚ L 141, 2015, s. 19) (ďalej len „nariadenie 1346/2000“)

Prejudiciálne otázky

1. Má sa článok 3 ods. 1 nariadenia 2015/848 vykladať v tom zmysle, že spoločnosť – dlžník, ktorej štatutárne sídlo sa nachádza v jednom členskom štáte, nemá centrum svojich hlavných záujmov v druhom členskom štáte, v ktorom sa nachádza jej ústredie tak, ako ho možno určiť na základe objektívnych a tretími osobami zistiteľných faktorov, keď spoločnosť – dlžník za okolností, ako sú tie v konaní vo veci samej, premiestnila svoje ústredie z tretieho členského štátu do druhého členského štátu, zatiaľ čo v treťom členskom štáte bol podaný návrh na začatie hlavného insolvenčného konania o jej majetku, o ktorom sa ešte nerozhodlo?
2. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku: Má sa článok 3 ods. 1 nariadenia 2015/848 vykladať v tom zmysle,
 - a) že súdy toho členského štátu, na území ktorého má dlžník centrum svojich hlavných záujmov v čase podania návrhu na začatie insolvenčného konania, majú aj naďalej medzinárodnú právomoc na začatie tohto konania, ak dlžník po podaní návrhu, ale pred rozhodnutím o začatí konkurzného konania, preniesie svoje centrum hlavných záujmov na územie iného členského štátu, a
 - b) že táto pretrvávajúca medzinárodná právomoc súdov jedného členského štátu vylučuje právomoc súdov iného členského štátu pre

d'alsie návrhy na začatie hlavného insolvenčného konania, ktoré budú podané na súd iného členského štátu po tom, ako bolo centrum hlavných záujmov dlžníka prenesené do tohto iného členského štátu?

Citované predpisy práva Únie

Článok 126 Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 29, 2020, s. 7) (ďalej len „Dohoda o vystúpení“)

Článok 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2015/848

Citované vnútroštátne predpisy

Insolvenzordnung (InsO) (Zákon o konkurze a reštrukturalizácii; ďalej len „InsO“)

Zivilprozessordnung (ZPO) (Občiansky súdny poriadok; ďalej len „ZPO“)

Skutkový stav a konanie

- 1 Prejednávaná vec sa týka insolvenčného konania o majetku spoločnosti Galapagos S. A. (ďalej len „dlžník“), holdingovej spoločnosti založenej v apríli 2014, ktorá je zapísaná v luxemburskom obchodnom registri a ktorá má štatutárne sídlo v Luxemburgu (Luxemburské veľkovojevodstvo). Dlžník nezamestnáva žiadnych zamestnancov.
- 2 V júni 2019 mal dlžník v úmysle premiestniť svoje faktické sídlo do Anglicka. Dňa 22. augusta 2019 podali jeho riaditelia návrh na začatie insolvenčného konania o majetku dlžníka na súd v Spojenom kráľovstve (ďalej len „High Court“).
- 3 Nasledujúci deň boli riaditelia nahradení novým riaditeľom, ktorý v Düsseldorfe zriadil pre dlžníka kanceláriu a tam vykonával svoju činnosť. Dlžník svoj návrh na začatie insolvenčného konania podaný na High Court nevezal späť, ale konanie bolo vedené ďalej ako veriteľské konanie. V tomto konaní dosiaľ nebolo vydané rozhodnutie o začatí insolvenčného konania. O návrhu podanom na High Court ešte nebolo právoplatne rozhodnuté.
- 4 Na návrh dlžníka na začatie insolvenčného konania podaný 23. augusta na Amtsgericht Düsseldorf (Okresný súd Düsseldorf, Nemecko) ako insolvenčný súd (ďalej len „insolvenčný súd“) tento súd uznesením z toho istého dňa nariadil vykonanie zabezpečovacích opatrení a ustanovil odporcu v dovolacom konaní DE za predbežného insolvenčného správcu. Od 25. augusta 2019 bol kapitálový trh a veritelia z obligácií informovaní o prenesení faktického sídla do Düsseldorfu. Na základe opravného prostriedku veriteľov Amtsgericht Düsseldorf (Okresný súd

Düsseldorf) svoje uznesenie 6. septembra 2019 zrušil pre nedostatok svojej medzinárodnej právomoci a návrh dlžníka zamietol ako neprípustný.

- 5 Dňa 6. septembra 2019 podali na insolvenčný súd návrh na začatie insolvenčného konania o majetku dlžníka ostatné odporkyne v dovolacom konaní, spoločnosť Hauck Aufhäuser Fund Services S. A. a spoločnosť Prime Capital S. A., ako veriteľky. Na tento návrh insolvenčný súd uznesením z 9. septembra 2019 nariadil vykonanie zabezpečovacích opatrení a ustanovil DE za predbežného insolvenčného správcu. Svoju medzinárodnú právomoc opieral o to, že v čase podania návrhu sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádzalo v Düsseldorfe.
- 6 Proti tomuto uzneseniu insolvenčného súdu podala dovolateľka, dcérska spoločnosť dlžníka, ako veriteľka opravný prostriedok na príslušný Landgericht (krajinský súd, Nemecko) (ďalej len „Landgericht“). Namietala proti medzinárodnej právomoci a uplatňovala, že faktické sídlo dlžníka bolo v júni 2019 prenesené do Anglicka. Uznesením z 30. októbra 2019 Landgericht opravný prostriedok zamietol.
- 7 Prejednávaným dovolaním chce dovolateľka dosiahnuť zrušenie uznesenia insolvenčného súdu a odmietnutie návrhu na začatie insolvenčného konania.

Odôvodnenie prejudiciálneho konania

- 8 Úspešnosť dovolania závisí od rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) o výklade Zmlúv.

Prvá prejudiciálna otázka

- 9 Pre úspešnosť dovolania je rozhodujúci výklad článku 3 ods. 1 nariadenia 2015/848.
- 10 Dovolanie je prípustné.
- 11 Insolvenčný súd uviedol, že má právomoc, pretože centrum hlavných záujmov (*centre of main interests*; skratene COMI) dlžníka sa nachádzalo v Nemecku. Podľa článku 3 ods. 1 prvej vety prvého pododseku nariadenia 2015/848 majú právomoc začať insolvenčné konanie súdy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. To sa, ako to potvrdil Landgericht, k 9. septembru 2019 nachádzalo v Nemecku.
- 12 Ak má byť odpoveď na jednu z prejudiciálnych otázok kladná, prejednávanému dovolaniu by súd musel vyhovieť. Pre zodpovedanie prvej prejudiciálnej otázky je rozhodujúce, či zistené skutočnosti odôvodňujú záver, že centrum hlavných záujmov dlžníka sa nachádza v Nemecku.
- 13 Podľa článku 3 ods. 1 druhej vety prvého pododseku nariadenia 2015/848 je centrum hlavných záujmov dlžníka miesto, kde dlžník pravidelne vykonáva

správu svojich záujmov a ktoré je zistiteľné tretími stranami. Podľa tohto kritéria mal dlžník na začiatku septembra 2019 centrum svojich hlavných záujmov v Nemecku.

- 14 Je otázne, či sa pri určovaní centra hlavných záujmov spoločnosti – dlžníka majú stanoviť osobitné požiadavky, aby sa za okolností, o aké ide vo veci samej, zabránilo nekalému správaniu.
- 15 V odôvodneniach 4, 5, 29 a 30 nariadenia 2015/848 sa nachádzajú výklady týkajúce sa predchádzania nekalému „*forum shopping*“. Ustanovenie článku 3 ods. 1 nariadenia 2015/848 obsahuje výslovnú definíciu centra hlavných záujmov a príslušné pravidlá prezumpcie.
- 16 Podľa judikatúry Súdneho dvora by prenos právomoci súdu, ktorý začal pôvodne konať, na súd iného členského štátu bol v rozpore s cieľmi, ktoré nariadenie sleduje, pokiaľ dlžník premiestnil centrum svojich hlavných záujmov po podaní návrhu na začatie konania, ale pred vydaním rozhodnutia o začatí konania (pozri rozsudok zo 17. januára 2006, Staubitz-Schreiber, C- 1/04, EU:C:2006:39, bod 22 a nasl.).
- 17 Z judikatúry Súdneho dvora nevyplýva, či z ustanovenia článku 3 ods. 1 nariadenia 2015/848 možno nad rámec toho vyvodiť osobitné požiadavky na zabránenie nekalého *forum shopping*, ktoré musia byť splnené na to, aby bolo možné uznať prenesenie ústredia za smerodajné pre premiestnenie centra hlavných záujmov.
- 18 Dovolateľka zastáva názor, že pre znak „pravidelne“ v článku 3 ods. 1 druhej vete prvého pododseku nariadenia 2015/848 prichádza do úvahy ako centrum hlavných záujmov iba miesto, na ktorom mala spoločnosť – dlžník svoje sídlo alebo vykonávala správu svojich záujmov dlhšie ako tri mesiace pred podaním návrhu na začatie insolvenčného konania. Znak pravidelného vykonávania správy predpokladá dostatočnú stabilitu a keď sa zriadenie faktického sídla časovo kryje s návrhom na začatie insolvenčného konania, nie je tento znak naplnený. Odporcovia v dovolacom konaní proti tomu namietajú, že požiadavka pravidelného vykonávania správy je splnená, keď je vykonávanie správy zriadené natrvalo.
- 19 Ak by Súdny dvor na prvú prejudiciálnu otázku odpovedal kladne, bolo by treba v prejednávacom prípade vychádzať z toho, že po 22. auguste 2019 dlžník nemohol premiestniť centrum svojich hlavných záujmov do Nemecka.
- 20 Na účely tohto konania treba vychádzať z toho, že sídlo ústredia dlžníka sa 22. augusta 2019 nachádzalo v Anglicku. To by podľa judikatúry Súdneho dvora znamenalo, že dlžník mal centrum svojich hlavných záujmov v Anglicku, keď podal na anglický High Court návrh na začatie insolvenčného konania o jeho majetku, v dôsledku čoho mal podľa článku 3 ods. 1 prvého pododseku nariadenia 2015/848 medzinárodnú právomoc na začatie hlavného insolvenčného konania High Court.

– **Druhá prejudiciálna otázka**

- 21 Od zodpovedania druhej prejudiciálnej otázky závisí, či centrum hlavných záujmov dlžníka, ktoré sa začiatkom septembra 2019 nachádzalo v Nemecku, vedie podľa článku 3 ods. 1 prvej vety prvého pododseku nariadenia 2015/848 k medzinárodnej právomoci nemeckých súdov na začatie hlavného insolvenčného konania.
- 22 Medzinárodná právomoc súdov členského štátu rozhodovať o začatí hlavného insolvenčného konania by mohla pretrvávať („*perpetuatio fori*“), keď dlžník po podaní návrhu, ale pred rozhodnutím o začatí insolvenčného konania, premiestni centrum svojich hlavných záujmov na územie iného členského štátu. Na toto hľadisko sa vzťahuje časť a) druhej prejudiciálnej otázky.
- 23 Túto časť otázky už Súdny dvor zodpovedal vo vzťahu k článku 3 ods. 1 nariadenia 1346/2000 a rozhodol, že toto ustanovenie sa má vykladať v zmysle pretrvávajúcej právomoci, čo má okrem iného zabrániť nekalému „*forum shopping*“ (pozri rozsudok zo 17. januára 2006, Staubitz-Schreiber, C- 1/04, EU:C:2006:39, bod 25). S ohľadom na rekonštrukciu nariadenia upravujúceho insolvenčné konanie vzniká otázka, či sa Súdny dvor pridrižiava svojej doterajšej judikatúry aj vo vzťahu k článku 3 ods. 1 nariadenia 2015/848.
- 24 Pretrvávajúca medzinárodná právomoc súdov členského štátu rozhodovať o začatí hlavného insolvenčného konania by mohla vylučovať právomoc súdov iného členského štátu. Na to sa vzťahuje časť b) druhej prejudiciálnej otázky.
- 25 Nariadenie 2015/848 vychádza z toho, že existuje iba jediné hlavné insolvenčné konanie; pozri článok 3 ods. 3 a 4 nariadenia 2015/848. Rozhodnutím o jeho začatí sú prostredníctvom článku 19 nariadenia 2015/848 viazané všetky ostatné členské štáty. V prípade medzinárodnej právomoci na začatie hlavného insolvenčného konania podľa článku 3 ods. 1 nariadenia 2015/848 tak ide o výlučnú právomoc.
- 26 Podľa judikatúry Súdneho dvora má podľa článku 3 ods. 1 nariadenia 1346/2000 súd členského štátu, na území ktorého má dlžník v čase podania návrhu na začatie insolvenčného konania centrum svojich hlavných záujmov, naďalej právomoc rozhodnúť o začatí tohto konania, ak dlžník po podaní návrhu, ale pred rozhodnutím o začatí konania, premiestnil centrum svojich hlavných záujmov na územie iného členského štátu. Prenos právomoci súdu, ktorý začal pôvodne konať, na súd iného členského štátu by však bol v rozpore s cieľmi, ktoré nariadenie sleduje (pozri rozsudok zo 17. januára 2006, Staubitz-Schreiber, C- 1/04, EU:C:2006:39, bod 29).
- 27 V tejto súvislosti vzniká otázka, či pretrvávajúca právomoc súdu, ktorý začal pôvodne konať, vylučuje medzinárodnú právomoc súdov iného členského štátu pre ďalšie návrhy. Ak by to tak nebolo, súd, ktorý začal konať neskôr, by mohol začať hlavné insolvenčné konanie, ktorým by bol súd, ktorý začal pôvodne konať, viazaný, s tým následkom, že tento súd už nemôže začať hlavné insolvenčné

konanie. Pretrvávanie výlučnej medzinárodnej právomoci by tak mohlo byť zbavené potrebného účinku.

- 28 V prejednávanej veci bol návrh na začatie insolvenčného konania na anglický High Court podaný skôr ako na Amtsgericht Düsseldorf (Okresný súd Düsseldorf). Keďže v čase podania návrhu sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádzalo v Anglicku, Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) vychádza z toho, že High Court mal medzinárodnú právomoc na začatie hlavného insolvenčného konania podľa článku 3 ods. 1 nariadenia 2015/848.
- 29 Na tom nič nemení ani vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie. Podľa článku 126 Dohody o vystúpení platí prechodné obdobie, ktoré skončí 31. decembra 2020. Z článku 127 ods. 1 prvého pododseku Dohody o vystúpení vyplýva, že nariadenie 2015/848 počas prechodného obdobia naďalej platí pre Spojené kráľovstvo, ako aj v Spojenom kráľovstve.

PRACOVNÝ DOKUMENT